

COMISIA
EUROPEANĂ

Bruxelles, 19.3.2020

C (2020) 1863 final

COMUNICAT DE LA COMISIE

Cadrul temporar pentru măsurile de ajutor de stat pentru sprijinirea economiei în actualul COVID-19

1. EPIDEMIA DE COVID-19, IMPACTUL ACESTEIA ASUPRA ECONOMIEI ȘI NECESITATEA UNOR MĂSURI TEMPORARE

1.1. Epidemia de COVID-19 și impactul acesteia asupra economiei

1. Epidemia de COVID-19 este o urgență gravă de sănătate publică pentru cetățeni și societăți, cu infecții în toate statele membre ale Uniunii. Este, de asemenea, un șoc major pentru economiile globale și ale Uniunii, iar un răspuns economic coordonat al statelor membre și al instituțiilor UE este esențial pentru atenuarea acestor repercusiuni negative asupra economiei UE.

2. Acest șoc afectează economia prin diferite canale. Există un șoc al ofertei care rezultă din perturbarea lanțurilor de aprovizionare, există un șoc al cererii cauzate de scăderea cererii consumatorilor și există efectul negativ al incertitudinii asupra planurilor de investiții și al impactului constrângerilor de lichiditate pentru întreprinderi.

3. Diferitele măsuri de izolare adoptate de statele membre, ar fi măsurile de distanțare socială, restricțiile de călătorie, carantinele și blocajele, care sunt menite să asigure că șocul este cât mai scurt și mai limitat posibil. Aceste măsuri au un impact imediat atât asupra cererii, cât și asupra ofertei și afectează întreprinderile și angajații, în special în sectoarele sănătății, turismului, culturii, comerțului cu amănuntul și transporturilor. Dincolo de efectele imediate asupra mobilității și comerțului, epidemia de COVID-19 afectează din ce în ce mai mult întreprinderile din toate sectoarele și de toate tipurile, întreprinderile mici și mijlocii ("IMM-urile"), precum și întreprinderile mari. Impactul este resimțit și asupra piețelor financiare mondiale, în special în ceea ce privește preocupările legate de lichiditate. Aceste efecte nu vor fi incluse într-un anumit stat membru și vor avea un impact perturbator asupra economiei Uniunii în ansamblu.

4. În circumstanțele excepționale create de epidemia de COVID-19, întreprinderile de toate tipurile se pot confrunta cu o lipsă gravă de lichidități. Întreprinderile solvabile sau mai puțin solvabile se pot confrunta cu o penurie bruscă sau chiar cu o indisponibilitate a lichidităților. IMM-urile sunt expuse unui risc deosebit. Prin urmare, acest lucru poate afecta grav situația economică a multor întreprinderi sănătoase și a angajaților acestora pe termen scurt și mediu, având în același timp efecte pe termen mai lung, punând în pericol supraviețuirea acestora.

5. Băncile și alți intermediari financiari joacă un rol esențial în abordarea efectelor epidemiei de COVID-19, prin menținerea fluxului de credite către economie. În cazul în care fluxul de credite este sever constrâns, activitatea economică va decelera brusc, deoarece întreprinderile se luptă să-și plătească furnizorii și angajații. În acest context, este oportun ca statele membre să poată lua măsuri pentru a stimula instituțiile de credit și alți intermediari financiari să își joace în continuare rolul în continuarea sprijinirii activității economice în UE.

6. Ajutoarele acordate de statele membre în temeiul articolului 107 alineatul (3) litera (b) din TFUE în temeiul prezentei comunicări întreprinderilor, care sunt canalizate prin intermediul băncilor în calitate de intermediari financiari, sunt în beneficiul direct al acestor întreprinderi. Un astfel de ajutor nu are ca obiectiv menținerea sau restabilirea viabilității, lichidității sau solvabilității băncilor. În mod similar, ajutorul acordat de statele membre băncilor în temeiul articolului 107 alineatul (2) litera (b) din TFUE pentru a compensa daunele directe suferite ca urmare a focarului COVID-19¹ nu are ca obiectiv să păstreze sau să restabilească viabilitatea, lichiditatea sau solvabilitatea o instituție sau entitate. Drept urmare, un astfel de ajutor nu ar fi calificat ca sprijin financiar public extraordinar în temeiul Directivei

¹ Acest ajutor trebuie notificat de către statele membre, iar Comisia îl va evalua în temeiul articolului 107 alineatul (2) litera (b) din TFUE.

2014/59 / UE a Parlamentului European și a Consiliului (BRRD)² și nici în conformitate cu Regulamentul 806/2014 al Parlamentului European și al Consiliului (Regulamentul SRM)³ și, de asemenea, nu ar fi evaluat în conformitate cu normele⁴ privind ajutorul de stat aplicabile sectorului bancar⁵.

7. Dacă, din cauza focarului de COVID-19, băncile ar avea nevoie de sprijin direct sub formă de recapitalizare a lichidității sau de măsurare a activelor afectate, va trebui să se evalueze dacă măsura îndeplinește condițiile prevăzute la articolul 32 alineatul (4) litera (d) (i), (ii) sau (iii) din BRRD. În cazul în care aceste din urmă condiții trebuiau îndeplinite, banca ce primește un astfel de sprijin direct nu va fi considerată ca fiind în stare de eșec sau este posibil să eșueze. În măsura în care aceste măsuri abordează probleme legate de focarul COVID-19, se consideră că acestea se încadrează la punctul 45 din Comunicarea bancară⁶ din 2013, care stabilește o excepție de la cerința împărțirii sarcinilor de către acționari și creditorii subordonați.

8. Întreprinderile s-ar putea să nu se confrunte numai cu lichidități insuficiente, dar pot suferi, de asemenea, daune semnificative din cauza focarului de COVID-19. Caracterul excepțional al focarului COVID-19 înseamnă că astfel de daune nu ar fi putut fi prevăzute, sunt de un nivel semnificativ și, prin urmare, pun întreprinderile în condiții care diferă brusc de condițiile de piață în care își desfășoară activitatea în mod normal. Chiar și întreprinderile sănătoase, bine pregătite pentru riscurile inerente activității normale, pot întâmpina dificultăți în aceste circumstanțe excepționale, în așa măsură încât viabilitatea lor poate fi subminată.

9. COVID-19 prezintă riscul unei crize grave care afectează întreaga economie a UE, lovind întreprinderi, locuri de muncă și gospodării. Sprijinul public bine orientat este necesar pentru a se asigura că lichiditatea rămâne disponibilă pe piețe, pentru a combate daunele produse întreprinderilor sănătoase și pentru a păstra continuitatea activității economice în timpul și după izbucnirea COVID-19. Având în vedere dimensiunea limitată a bugetului UE, răspunsul principal va veni din bugetele naționale ale statelor membre. Normele UE privind ajutoarele de stat permit statelor membre să

² OJ L 173, 12.6.2014, p. 190–348.

³ OJ L 225, 30.7.2014, Articolul 3 (1) (29) al Regulamentului SRM.

⁴ Comunicare privind recapitalizarea instituțiilor financiare în actuala criză financiară: limitarea ajutorului la minimumul necesar și garanții împotriva distorsiunilor nejustificate ale concurenței („Comunicare de recapitalizare”) (JO C 10, 15.1.2009, p. 2), Comunicare din Comisia privind tratamentul activelor afectate în sectorul financiar comunitar („Comunicarea activelor depreciate”) (JO C 72, 26.3.2009, p. 1), Comunicarea privind revenirea la viabilitate și evaluarea măsurilor de restructurare în sectorul financiar din actuala criză în conformitate cu normele privind ajutoarele de stat („Comunicarea pentru restructurare”) (JO C 195, 19.8.2009, p. 9), Comunicarea Comisiei privind aplicarea, de la 1 ianuarie 2011, a normelor privind ajutoarele de stat pentru sprijinirea măsurilor în favoarea a instituțiilor financiare în contextul crizei financiare („Comunicarea privind prelungirea anului 2010”) (JO C 329, 7.12.2010, p. 7), Comunicarea Comisiei privind aplicarea, de la 1 ianuarie 2012, a normelor privind ajutoarele de stat la susținere măsuri în favoarea instituțiilor financiare în contextul crizei financiare („Comunicarea privind prelungirea anului 2011”) (JO C 356, 6.12.2011, p. 7), Comunicarea Comisiei privind aplicarea, de la 1 august 2013, a normelor privind ajutoarele de stat pentru sprijinirea măsurilor în favoarea băncilor în contextul crizei financiare („Comunicarea bancară din 2013”) (JO C 216, 30.7.2013, p. 1).

⁵ Orice măsuri de sprijinire a instituțiilor de credit sau a altor instituții financiare care constituie ajutor de stat în sensul articolului 107 alineatul (1) TFUE, care nu intră în sfera de comunicare sau nu fac obiectul articolului 107 alineatul (2) litera (b) TFUE trebuie notificată Comisia și se evaluează în conformitate cu normele privind ajutorul de stat aplicabile sectorului bancar.

⁶ Comunicarea Comisiei privind aplicarea, din 1 august 2013, a normelor privind ajutoarele de stat pentru sprijinirea măsurilor în favoarea băncilor în contextul crizei financiare, JO C 216, 30.7.2013, p. 1-15.

întreprindă acțiuni rapide și eficiente pentru a sprijini cetățenii și întreprinderile, în special IMM-urile, care se confruntă cu dificultăți economice din cauza pandemiei COVID-19.

1.2. Necesitatea unei coordonări europene strânse a măsurilor de ajutor national

10. Aplicarea direcționată și proporțională a controlului ajutorului de stat al UE servește pentru a se asigura că măsurile naționale de sprijin sunt eficiente pentru a ajuta întreprinderile afectate în timpul pandemiei COVID-19, dar pentru a le permite să recupereze situația actuală, ținând cont de importanța respectării tranzițiilor pactului verde și digital în conformitate cu obiectivele UE. De asemenea, controlul ajutorului de stat al Uniunii garantează că piața internă a acestora nu este fragmentată și că respectivele condiții de concurență echitabile rămân intacte. Integritatea pieței interne va conduce, de asemenea, la o recuperare mai rapidă. De asemenea, se evită cursele de subvenții dăunătoare, în care statele membre cu buzunare mai adânci pot cheltui partea vecinilor în detrimentul coeziunii în cadrul Uniunii.

1.3 Necesitatea unor măsuri adecvate de ajutor de stat

11. În efortul general al statelor membre de a combate efectele focarului de COVID-19 asupra economiei lor, prezenta comunicare stabilește posibilitățile pe care statele membre le au în conformitate cu normele UE de a asigura lichiditatea și accesul la finanțare pentru întreprinderi, în special IMM-urile care se confruntă cu o lipsă bruscă în această perioadă pentru a le permite să se recupereze din situația actuală.

12. Comisia a prezentat în Comunicarea privind un răspuns economic coordonat la focarul COVID-19 din 13 martie 2020⁷ diversele opțiuni disponibile pentru statele membre în afara sferei de aplicare a controlului ajutoarelor de stat ale Uniunii Europene și pe care le pot pune în aplicare fără implicarea Comisiei. Acestea includ măsuri aplicabile tuturor întreprinderilor cu privire la subvenții salariale, suspendarea plăților impozitelor pe profit și a valorii adăugate sau a contribuțiilor la ajutoarele sociale sau asistență financiară direct consumatorilor pentru servicii anulate sau bilete nerambursate de operatorii în cauză.

13. De asemenea, statele membre pot concepe măsuri de sprijin în conformitate cu Regulamentul⁸ general de exceptare pe categorii, fără implicarea Comisiei.

14. În plus, pe baza articolului 107 alineatul (3) litera (c) din TFUE și după cum se specifică în Orientările privind ajutoarele de stat pentru salvare și restructurare, statele membre pot notifica Comisiei scheme de ajutor pentru a satisface nevoile acute de lichiditate și să sprijine întreprinderile care se confruntă cu dificultăți financiare, din cauza sau agravate de COVID-19⁹.

15. În plus, pe baza articolului 107 alineatul (2) litera (b), statele membre TFUE pot compensa, de asemenea, întreprinderile din sectoarele care au fost afectate în special de focar (de exemplu, transport, turism, cultură, ospitalitate și vânzare cu amănuntul) și / sau organizatori de evenimente anulate pentru pagubele suferite și cauzate direct de focar. Statele membre pot notifica aceste măsuri

⁷ Comunicarea Comisiei către Parlamentul European, Consiliul European, Consiliu, Banca Centrală Europeană, Banca Europeană de Investiții și Eurogrupul privind răspunsul economic coordonat la focarul COVID-19, COM (2020) 112 final din 13.03.2020.

⁸ Regulamentul (UE) nr. 651/2014 al Comisiei din 17 iunie 2014 de declarare a anumitor categorii de ajutoare compatibile cu piața internă în aplicarea articolelor 107 și 108 din tratat, JO L 187 din 26.6.2014, p. 1.

⁹ Orientări privind ajutoarele de stat pentru salvarea și restructurarea întreprinderilor nefinanciare aflate în dificultate, JO C 249, 31.7.2014, p.1. Comisia a autorizat diferite scheme în nouă state membre diferite.

de compensare a daunelor și Comisia le va evalua direct în temeiul articolului 107 alineatul (2) litera (b) din TFUE¹⁰. Principiul „ultima dată”¹¹ al Ghidului de salvare și restructurare nu acoperă ajutoarele pe care Comisia le declară compatibile în temeiul articolului 107 alineatul (2) litera (b) TFUE, întrucât ultimul tip de ajutor nu este „ajutor de salvare, ajutor de restructurare sau sprijin temporar pentru restructurare” în sensul punctului 71 din Orientările de salvare și restructurare. Prin urmare, statele membre pot compensa, în temeiul articolului 107 alineatul (2) litera (b) TFUE, daunele direct cauzate de focarul COVID-19 întreprinderilor care au primit ajutor în conformitate cu liniile directoare de salvare și restructurare.

16. Pentru a completa posibilitățile menționate mai sus, Comisia stabilește în prezenta comunicare măsuri suplimentare de ajutor de stat pe care le consideră compatibile în temeiul articolului 107 alineatul (3) litera (b) din TFUE, care pot fi aprobate foarte rapid la notificarea de către statul membru în cauză. În plus, notificarea abordărilor alternative – atât schemele de ajutor, cât și măsurile individuale – rămâne posibilă. Scopul prezentei comunicări este de a stabili un cadru care să permită statelor membre să abordeze dificultățile cu care se confruntă în prezent întreprinderile, menținând în același timp integritatea pieței interne a UE și asigurând condiții de concurență echitabile.

2. APLICABILITATEA ARTICOLULUI 107 ALINEATUL (3) LITERA (B) DIN TRATATUL PRIVIND FUNCȚIONAREA UNIUNII EUROPENE

17. În temeiul articolului 107 alineatul (3) litera (b) TFUE, Comisia poate declara compatibil cu ajutorul pentru piața internă "pentru a remedia o perturbare gravă a economiei unui stat membru". În acest context, instanțele Uniunii au decis că perturbarea trebuie să afecteze întreaga parte sau o parte importantă a economiei statului membru în cauză, și nu doar cea a uneia dintre regiunile sau părți ale teritoriului său. În plus, aceasta este conformă cu necesitatea de a interpreta cu strictețe orice dispoziție excepțională, precum articolul 107 alineatul (3) litera (b) TFUE¹². Această interpretare a fost aplicată în mod constant de Comisie în procesul său decizional¹³.

¹⁰ A se vedea, de exemplu, decizia Comisiei SA. 56685, Danemarca - Schema de compensare pentru anularea evenimentelor legate de COVID-19, https://ec.europa.eu/competition/state_aid/cases1/202011/285054_2139535_70_2.pdf.

¹¹ A se vedea secțiunea 3.6.1 din Ghidul de salvare și restructurare.

¹² Cauzele conexe T-132/96 și T-143/96 Freistaat Sachsen, Volkswagen AG și Volkswagen Sachsen GmbH/Comisia, ECLI:EU:T:1999:326, punctul 167. Cauzele conexe T-132/96 și T-143/96 Freistaat Sachsen, Volkswagen AG și Volkswagen Sachsen GmbH/Comisia, ECLI:EU:T:1999:326, punctul 167.

¹³ Decizia 98/490/CE a Comisiei în cazul C 47/96, Crédit Lyonnais (JO L 221, 8.8.1998, p. 28), punctul 10.1; Decizia 2005/345/CE a Comisiei în cazul C 28/02 Bankgesellschaft Berlin (JO L 116, 4.5.2005, p. 1), punctele 153 și următoarele; decizia 2008/263/CE a Comisiei în cauza C 50/06 BAWAG (JO L 83, 26.3.2008, p. 7), punctul 166. A se vedea Decizia Comisiei în cazul NN 70/07 Northern Rock (JO C 43, 16.2.2008, p. 1), Decizia Comisiei în cazul NN 25/08 Ajutorul de salvare acordat Risikoabschirmung WestLB (JO C 189, 26.7.2008, p. 3) și Decizia Comisiei din 4 iunie 2008 privind ajutorul de stat C 9/08 SachsenLB (JO L 104, 24.4.2009, p. 34) și Decizia Comisiei din 6 iunie 2017 privind ajutorul de stat C 9/08 SachsenLB (JO L 104, 24.4.2009, p. 34) și Decizia Comisiei din 6 iunie 2017 privind ajutorul de stat C 9/08 SachsenLB (JO L 104, 24.4.2009, p. 34) și Decizia Comisiei din 6 iunie 2017 privind ajutorul de stat C 9/08 SachsenLB (JO L 104, 24.4.2009, p. 34) și Decizia Comisiei din 6 iunie 2017 privind ajutorul de stat C 9/08 SachsenLB (JO L 104, 24.4.2009, p. 34) și SA.32544 (2011/C) Restructurarea TRAINOSE S.A (JO L 186, 24.7.2018, p. 25).

18. Având în vedere că epidemia de COVID-19 afectează toate statele membre și că măsurile de izolare luate de statele membre au impact asupra întreprinderilor, Comisia consideră că ajutorul de stat este justificat și poate fi declarat compatibil cu piața internă a temeiul articolului 107 alineatul (3) litera (b) din TFUE, pentru o perioadă limitată, pentru a remedia deficitul de lichiditate cu care se confruntă întreprinderile și pentru a se asigura că perturbările cauzate de epidemia de COVID-19 nu subminează viabilitatea acestora, în special a IMM-urilor.

19. Comisia stabilește în prezenta comunicare condițiile de compatibilitate pe care le va aplica, în principiu, ajutoarelor acordate de statele membre în temeiul articolului 107 alineatul (3) litera (b) din TFUE. Prin urmare, statele membre trebuie să demonstreze că măsurile de ajutor de stat notificate Comisiei în temeiul prezentei comunicări sunt necesare, adecvate și proporționale pentru a remedia o perturbare gravă a economiei statului membru în cauză și că toate condițiile prezentei comunicări sunt pe deplin respectate.

20. Ajutoarele acordate în conformitate cu secțiunea 3.1 pot fi cumulate fie cu ajutorul prevăzut în secțiunea 3.2, fie cu secțiunea 3.3 și cu ajutorul acordat în conformitate cu secțiunea 3.5 din prezenta comunicare¹⁴.

3. MĂSURI TEMPORARE DE AJUTOR DE STAT

3.1. Ajutoare sub formă de granturi directe, avansuri rambursabile sau avantaje fiscale

21. Dincolo de posibilitățile existente întemeiate pe articolul 107 alineatul (3) litera (c) din TFUE, ajutoarele limitate temporare acordate întreprinderilor care se confruntă cu o penurie bruscă sau chiar cu indisponibilitatea lichidității pot fi o soluție adecvată, necesară și orientată în timpul circumstanțelor actuale.

22. Comisia va considera că un astfel de ajutor de stat este compatibil cu piața internă în temeiul articolului 107 alineatul (3) litera (b) din TFUE, cu condiția îndeplinirii tuturor condițiilor următoare (dispozițiile specifice pentru sectoarele agricultură primară, pescuit și acvacultură sunt prevăzute la punctul 23):

- a) ajutorul nu depășește 800 000 EUR per întreprindere sub formă de granturi directe, avansuri rambursabile, avantaje fiscale sau de plăți; toate cifrele utilizate trebuie să fie brute, adică înainte de orice deducere a taxei sau a altor taxe;
- b) ajutorul se acordă pe baza unei scheme cu un buget estimat;
- c) ajutorul poate fi acordat întreprinderilor care nu se aflau în dificultate (în sensul Regulamentului general de exceptare pe categorii¹⁵) la 31 decembrie 2019; acesta poate fi acordat întreprinderilor care nu se află în dificultate și/sau întreprinderilor care nu se aflau în dificultate la 31 decembrie 2019, dar care s-au confruntat cu dificultăți sau care au intrat ulterior în dificultate ca urmare a epidemiei de COVID-19;

¹⁴ Măsurile de ajutor temporar prevăzute de prezenta comunicare pot fi cumulate cu ajutoare care intră în domeniul de aplicare al Regulamentului de minimis, JO L 352, 24.12.2013.

¹⁵ În conformitate cu articolul 2 alineatul (18) din Regulamentul (UE) nr. 651/2014 al Comisiei din 17 iunie 2014 de declarare a anumitor categorii de ajutoare compatibile cu piața internă, în aplicarea articolelor 107 și 108 din tratat, JO L 187 din 26.6.2014, pag. 1.

- d) ajutorul se acordă până la 31 decembrie 2020¹⁶;
- e) ajutorul acordat întreprinderilor active în procesul de prelucrare și comercializare a produselor agricole¹⁷ este condiționat de a nu fi transferat parțial sau integral producătorilor primari și nu este stabilit pe baza prețului sau a cantității de produse achiziționate de la producători sau puse pe piață de întreprinderile în cauză.

23. Prin derogare de la punctul 22, pentru sectoarele agricol, piscicol și acvacultural se aplică următoarele condiții specifice:

- a) ajutorul nu depășește 120 000 EUR per întreprindere care își desfășoară activitatea în sectorul pescuitului și acvaculturii¹⁸ sau 100 000 EUR per întreprindere care își desfășoară activitatea în producția primară de produse agricole¹⁹; toate cifrele utilizate trebuie să fie brute, adică înainte de orice deducere a taxei sau a altor taxe;
- b) ajutorul acordat întreprinderilor care își desfășoară activitatea în producția primară de produse agricole nu trebuie stabilit pe baza prețului sau a cantității de produse puse pe piață;
- c) ajutoarele acordate întreprinderilor care își desfășoară activitatea în domeniul pescuitului și acvaculturii nu se referă la niciuna dintre categoriile de ajutoare menționate la articolul 1 alineatul (1) literele (a)-(k) din Regulamentul nr. 717/2014²⁰;
- d) în cazul în care o întreprindere își desfășoară activitatea în mai multe sectoare cărora li se aplică sume maxime diferite în conformitate cu punctele 22.a și 23 litera (a), statul membru în cauză asigură, prin mijloace adecvate, cum ar fi separarea conturilor, că, pentru fiecare dintre aceste activități, este respectat plafonul relevant și că cea mai mare sumă posibilă nu este depășită în total;
- e) toate celelalte condiții de la punctul 22 se aplică^{21 21}.

3.2. Ajutoare sub formă de garanții pentru împrumuturi

24. Pentru a asigura accesul la lichidități întreprinderilor care se confruntă cu o penurie bruscă, garanțiile publice privind împrumuturile pentru o perioadă limitată și valoarea creditului pot fi o soluție adecvată, necesară și specifică în circumstanțele actuale.

¹⁶ În cazul în care ajutorul este acordat sub formă de avantaje fiscale, acest termen nu este aplicabil și se consideră că ajutorul este acordat la scadentele declarației fiscale pentru 2020.

¹⁷ În conformitate cu articolul 2 alineatul (6) și articolul 2 alineatul (7) din Regulamentul (CE) nr. 702/2014 al Comisiei din 25 iunie 2014, care declară anumite categorii de ajutoare în sectoarele agricole și forestiere și în zonele rurale compatibile cu piața internă din aplicarea articolelor 107 și 108 din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene, JO L 193, 1.7.2014, p. 1.

¹⁸ Produse enumerate în anexa I la Regulamentul nr. 1379/2013 al Parlamentului European și al Consiliului din 11 decembrie 2013 privind organizarea comună a piețelor produselor din pescuit și acvacultură, de modificare a Regulamentelor (CE) nr. 1184/2006 și ale Consiliului (CE) Nr. 1224/2009 și de abrogare a Regulamentului (CE) nr. 104/2000 al Consiliului, JO L 354, 28.12.2013, p. 1.

¹⁹ Toate produsele enumerate în anexa I la TFUE, cu excepția produselor sectorului pescuitului și acvaculturii, cf. nota precedentă de subsol 18.

²⁰ Regulamentul Comisiei (UE) nr. 717/2014 din 27 iunie 2014 privind aplicarea articolelor 107 și 108 din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene pentru ajutorul de minimis în sectorul pescuitului și acvaculturii, JO L 90, 28.6.2014, pag. 4

²¹ Trimiterea la definiția „întreprinderii în dificultate” menționată la punctul 22 litera (c) și la nota de subsol 15 și 30 se face referire la definițiile de la articolul 2 alineatul (14) din Regulamentul (UE) nr. 702/2014 și, respectiv, Articolul 3 alineatul (5) din Regulamentul 1388/2014.

25. Comisia va considera că aceste ajutoare de stat sub formă de noi garanții publice privind împrumuturile sunt compatibile cu piața internă în temeiul articolului 107 alineatul (3) litera (b) din TFUE, cu următoarele condiții:

a) Primele de garanție sunt stabilite la un nivel minim, după urmează:

Tipul destinatarului	Marja de risc de credit pentru un împrumut de scadență de un an	Marja de risc de credit pentru un împrumut de scadență de 2-3 ani	Marja de risc de credit pentru un împrumut de maturitate de 4-6 ani
IMM-uri	25pb	50pb	100pb
Întreprinderi mari	50pb	100pb	200pb

- b) Ca alternativă, statele membre pot notifica sistemele, considerând tabelul de mai sus drept bază, dar prin care scadența, stabilirea prețurilor și acoperirea garanției pot fi modulate (de exemplu, o acoperire mai redusă a garanției compensând o scadență mai mare);
- c) Garanția se acordă până la 31 decembrie 2020 cel târziu;
- d) Pentru împrumuturile cu scadență după 31 decembrie 2020, valoarea împrumutului principal nu depășește:
- i. dublul facturii salariale anuale a beneficiarului (inclusiv taxele sociale, precum și costul personalului care lucrează pe șantierul întreprinderilor, dar formal în salarizarea subcontractanților) pentru anul 2019 sau pentru ultimul an disponibil. În cazul întreprinderilor create la 1 ianuarie 2019 sau ulterior acestei a., împrumutul maxim nu trebuie să depășească valoarea anuală estimată a salariului pentru primii doi ani de funcționare; Sau
 - ii. 25% din cifra de afaceri totală a beneficiarului în 2019; Sau
 - iii. cu o justificare adecvată și pe baza unei autocertificări de către beneficiar a nevoilor sale de lichiditate²², valoarea împrumutului poate fi majorată pentru a acoperi nevoile de lichiditate din momentul acordării pentru următoarele 18 luni pentru IMM-uri și următoarele 12 luni pentru întreprinderile mari.
- e) Pentru împrumuturile cu scadență până la 31 decembrie 2020, valoarea împrumutului principal poate fi mai mare decât la punctul 25 litera (d) cu o justificare adecvată și cu condiția ca proporționalitatea ajutorului să rămână asigurată;
- f) Durata garanției este limitată la maximum șase ani, iar garanția publică nu depășește:
- i. 90% din principalul împrumutului, în cazul în care pierderile sunt suferite proporțional și în aceleași condiții, de către instituția de credit și de stat;
 - ii. 35 % din principalul împrumutului, în cazul în care pierderile sunt atribuite mai întâi statului și numai apoi instituțiilor de credit (și anume o garanție pentru prima pierdere);
 - iii. în ambele cazuri de mai sus, atunci când dimensiunea împrumutului scade în timp, de exemplu, împrumutul începe să fie rambursat, suma garantată trebuie să scadă proporțional;
- g) Garanția se poate referi atât la împrumuturile investiționale, cât și la împrumuturi cu capital circulant;

²² Planul de lichiditate poate include atât costurile de capital circulant, cât și costurile de investiții.

- h) Garanția poate fi acordată întreprinderilor care nu se aflau în dificultate (în sensul Regulamentului general de exceptare pe categorii²³) la 31 decembrie 2019; aceasta poate fi acordată întreprinderilor care nu se află în dificultate și/sau întreprinderilor care nu se aflau în dificultate la 31 decembrie 2019, dar care s-au confruntat cu dificultăți sau au intrat în dificultate ulterior ca urmare a epidemiei de COVID-19.

3.3. Ajutoare sub formă de rate ale dobânzii subvenționate pentru credite

26. Pentru a asigura accesul la lichidități întreprinderilor care se confruntă cu o penurie bruscă, subvenționarea dobânzilor ratelor pentru o perioadă limitată și a valorii creditului pot fi o soluție adecvată, necesară și specifică în circumstanțele actuale. Pentru același principal de împrumut suport, ajutorul acordat în conformitate cu secțiunea 3.2 și secțiunea 3.3 nu poate fi cumulat.

27. Comisia va considera ajutorul de stat sub formă de subvenții acordate împrumuturilor publice compatibile cu piața internă în temeiul articolului 107 alineatul (3) litera (b) din TFUE, cu condiția îndeplinirii următoarelor condiții:

- a) Împrumuturile pot fi acordate la rate ale dobânzii reduse, care sunt cel puțin egale cu rata de bază (IBOR de 1 an sau echivalent, așa cum a fost publicat de Comisie²⁴) aplicabile la 1 ianuarie 2020 plus marjele de risc de credit, sunt stabilite astfel în tabelul de mai jos:

Tipul Destinatarului	Marja de risc de credit pentru un împrumut cu scadență de un an	Marja de risc de credit pentru un împrumut cu scadență de 2-3 ani	Marja de risc de credit pentru un împrumut cu scadență de 4-6 ani
IMM-uri	25pb ²⁵	50pb ²⁶	100pb
Întreprinderi Mari	50pb	100pb	200pb

- b) Ca alternativă, statele membre pot notifica sistemele, considerând tabelul de mai sus drept bază, dar prin care scadența, stabilirea prețurilor și acoperirea garanției pot fi modulate (de exemplu, o acoperire mai redusă a garanției compensând o scadență mai mare);
- c) Contractele de împrumut sunt semnate până la 31 decembrie 2020 și sunt limitate la maximum 6 ani;
- d) Pentru împrumuturile cu scadență după 31 decembrie 2020, valoarea împrumutului nu depășește:
- dublul facturii salariale anuale a beneficiarului (inclusiv taxele sociale, precum și costul personalului care lucrează la sediul companiei, dar formal în salarizarea subcontractanților) pentru anul 2019 sau pentru ultimul an disponibil. În cazul

²³ Astfel este definit la articolul 2 alineatul (18) din Regulamentul (UE) nr. 651/2014 din 17 iunie 2014 prin care se declară anumite categorii de ajutoare compatibile cu piața internă în aplicarea articolelor 107 și 108 din tratat, JO L 187 din 26.6.2014, p. 1.

²⁴ Ratele de bază calculate în conformitate cu Comunicarea Comisiei privind revizuirea metodei de stabilire a ratelor de referință și de actualizare (JO C 14, 19.01.2008, p. 6) și publicate pe site-ul internet al DG Concurență la https://ec.europa.eu/competition/state_aid/legislation/reference_rates.html.

²⁵ Rata minimă a dobânzii (rata de bază plus marjele de risc de credit) trebuie să fie de cel puțin 10 pb pe an.

²⁶ Rata minimă a dobânzii (rata de bază plus marjele de risc de credit) trebuie să fie de cel puțin 10 pb pe an. 27. Nevoile de lichiditate pot include atât capital circulant, cât și costuri de investiții.

întreprinderilor create la sau după 1 ianuarie 2019, împrumutul maxim nu trebuie să depășească valoarea anuală estimată a salariului pentru primii doi ani de funcționare; Sau

- ii. 25% din cifra de afaceri totală a beneficiarului în 2019; Sau
 - iii. cu o justificare adecvată și bazată pe autocertificarea de către beneficiar a nevoilor sale de lichiditate²⁷, valoarea împrumutului poate fi majorată pentru a acoperi nevoile de lichiditate din momentul acordării pentru următoarele 18 luni IMM-urilor și pentru următoarele 12 luni pentru întreprinderile mari.
- e) Pentru împrumuturile cu scadență până la 31 decembrie 2020, valoarea principalului de împrumut poate fi mai mare decât la punctul 27 litera (d), cu o justificare adecvată și cu condiția ca proporționalitatea ajutorului să rămână asigurată.
 - f) Împrumutul se poate referi la nevoile de investiții, cât și la capitalul de lucru;
 - g) Împrumutul poate fi acordat întreprinderilor care nu se aflau în dificultate (în sensul Regulamentului general de exceptare pe categorii²⁸) la 31 decembrie 2019; aceasta poate fi acordată întreprinderilor care nu se află în dificultate și/sau întreprinderilor care nu se aflau în dificultate la 31 decembrie 2019, dar care s-au confruntat cu dificultăți sau care au intrat ulterior în dificultate ca urmare a epidemiei de COVID-19.

3.4. Ajutoare sub formă de garanții și împrumuturi canalizate prin instituții de credit sau alte instituții financiare

28. Ajutoarele sub formă de garanții publice și ratele reduse ale dobânzii în temeiul secțiunii 3.2 și al secțiunii 3.3 din prezenta comunicare pot fi acordate întreprinderilor care se confruntă cu o penurie bruscă de lichidități direct sau prin intermediul instituțiilor de credit și al altor instituții financiare instituțiilor de credit în calitate de intermediari financiari. În acest din urmă caz, trebuie respectate condițiile stabilite mai jos.

29. Deși un astfel de ajutor vizează în mod direct întreprinderile care se confruntă cu o penurie bruscă de lichidități și nu instituțiile de credit sau alte instituții financiare, acesta poate constitui, de asemenea, un avantaj indirect pentru acestea din urmă. Cu toate acestea, un astfel de ajutor indirect nu are ca obiectiv menținerea sau restabilirea viabilității, lichidității sau solvabilității instituțiilor de credit. Prin urmare, Comisia consideră că un astfel de ajutor nu ar trebui calificat drept sprijin financiar public extraordinar în conformitate cu articolul 2 alineatul (1) din BRRD și cu articolul 3 alineatul (1) nr. sectorul²⁹.

30. În orice caz, este necesar să se introducă anumite garanții în ceea ce privește eventualul ajutor indirect în favoarea instituțiilor de credit sau a altor instituții financiare pentru a limita denaturările nejustificate ale concurenței.

31. Instituțiile de credit sau alte instituții financiare ar trebui, în cea mai mare măsură posibilă, să transfere avantajele garanției publice sau ale ratelor subvenționate ale dobânzii la împrumuturile acordate beneficiarilor finali. Intermediarul financiar trebuie să fie în măsură să demonstreze că operează un mecanism care să garanteze că avantajele sunt transferate în cea mai mare măsură

²⁷ Necesitățile de lichiditate pot include atât capitalul de lucru, cât și costurile de investiții.

²⁸ Astfel este definit la articolul 2 alineatul (18) din Regulamentul (UE) nr. 651/2014 din 17 iunie 2014 declararea anumitor categorii de ajutoare compatibile cu piața internă în aplicarea articolelor 107 și 108 din tratat, JO L 187, 26.6.2014, p. 1.

²⁹ A se vedea punctul 6 din prezentul cadru temporar.

posibilă beneficiarilor finali sub forma unor volume mai mari de finanțare, portofolii mai riscante, garanții, prime de garanție mai mici sau rate ale dobânzii mai mici. În cazul în care există o obligație legală de a prelungi scadența împrumuturilor existente pentru IMM-uri, nu se poate percepe nicio taxă de garanție.

3.5. Asigurarea de credit la export pe termen scurt

32. Comunicarea Comisiei privind asigurarea³⁰ creditelor la export pe termen scurt („STEC”) prevede că riscurile comercializabile nu pot fi acoperite de asigurarea creditului la export cu sprijinul statelor membre³¹. Ca urmare a epidemiei actuale, nu poate fi exclus faptul că, în anumite țări, acoperirea riscurilor comercializabile ar putea fi temporar indisponibilă³².

33. În acest context, Statele Membre pot demonstra lipsa pieței, prin furnizarea de dovezi suficiente, privind indisponibilitatea acoperirii riscului pe piața asigurărilor private. Utilizarea derogării cu privire la riscurile care nu pot fi comercializate, prevăzute la punctul 18 litera (d) din STEC, va fi în orice caz considerată justificată, dacă:

- a. un asigurator internațional renumit de credite private la export și un asigurator național de credit produc dovezi ale indisponibilității unei astfel de acoperiri; sau
- b. cel puțin patru exportatori consacrați într-un stat membru produc dovezi de refuz de acoperire de la asiguratorii pentru operațiuni specifice.

4. MONITORIZAREA ȘI RAPORTAREA

34. Statele membre trebuie să publice informații³³ relevante, cu privire la fiecare ajutor individual acordat, în temeiul prezentei Comunicări pe site-ul cuprinzător de ajutor de stat în termen de 12 luni de la momentul acordării.

35. Statele membre trebuie să prezinte rapoarte anuale către Comisie³⁴.

36. Până la 31 decembrie 2020, Statele Membre trebuie să furnizeze Comisiei o listă de măsuri, puse în aplicare pe baza schemelor aprobate, având la baza prezenta Comunicare.

37. Statele Membre trebuie să se asigure că sunt păstrate înregistrări detaliate privind acordarea ajutorului prevăzute de prezenta comunicare. Aceste înregistrări, care trebuie să conțină toate informațiile necesare pentru a stabili dacă au fost respectate condițiile necesare, trebuie să fie păstrate timp de 10 ani de la acordarea ajutorului și să fie furnizate Comisiei la cerere.

³⁰ JO C 392, 19.12.2012, p. 1-7

³¹ Riscurile comercializabile sunt riscuri comerciale și politice pentru debitorii publici și nepublicizați stabiliți în țări enumerate în anexa la STEC, cu o perioadă de risc maximă mai mică de doi ani.

³²Secțiunea 4.2 din STEC descrie excepțiile de la definirea riscurilor care pot fi comercializate pentru riscul temporar care nu poate fi comercializat, în timp ce secțiunea 4.3 stabilește condițiile de furnizare a riscurilor care nu sunt comercializate temporar. Secțiunea 5 stabilește cerințele procedurale, în special atunci când este necesară o notificare și ce nivel de dovadă este necesară.

³³ Referitor la informațiile solicitate în anexa III la Regulamentul (UE) nr. 651/2014 al Comisiei din 17 iunie 2014 și la anexa III la Regulamentul (UE) nr. 702/2014 al Comisiei și la anexa III la Regulamentul (UE) nr. 1388/2014 din 16 decembrie 2014

³⁴ JO L 140, 30.4.2004, p. 1-134.

38. Comisia poate solicita informații suplimentare cu privire la ajutorul acordat, pentru a verifica dacă au fost îndeplinite condițiile prevăzute în decizia Comisiei de aprobare a măsurii de ajutor.

5. DISPOZIȚII FINALE

39. Comisia aplică prezenta comunicare începând cu 19 martie 2020, având în vedere impactul economic al epidemiei de COVID-19, care a necesitat acțiuni imediate. Prezenta comunicare este justificată de circumstanțele excepționale actuale și nu va fi aplicată după 31 decembrie 2020. Comisia o poate revizui înainte de această dată pe baza unor politici importante de concurență sau considerente economice. În cazul în care acest lucru ar fi util, Comisia poate oferi, de asemenea, alte clarificări ale abordării sale cu privire la anumite probleme.

40. Comisia aplică dispozițiile prezentei comunicări la toate măsurile notificate relevante de la 19 martie 2020, chiar dacă măsurile au fost notificate înainte de această dată.

41. În conformitate cu avizul Comisiei privind determinarea normelor aplicabile pentru evaluarea ajutoarelor de stat³⁵ ilegale, Comisia aplică următoarele pentru ajutorul care nu este notificat:

a. prezenta comunicare, dacă ajutorul a fost acordat după 1 februarie 2020;

b. regulile aplicabile atunci când ajutorul a fost acordat în toate celelalte cazuri.

42. Comisia, în strânsă cooperare cu Statele Membre în cauză, asigură adoptarea rapidă a deciziilor în urma notificării clare și complete a măsurilor reglementate de prezenta comunicare. Statele Membre ar trebui să informeze Comisia cu privire la intențiile lor și să notifice planurile de introducere a acestor măsuri, cât mai devreme și în mod cât mai cuprinzător posibil. Comisia va oferi orientare și asistență statelor membre în acest proces.

³⁵ OJ C 119, 22.5.2002, p. 22